

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross Sectional Descriptive Study)

ระเบียบการวิจัย (Research Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานประจำในห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงพยาบาลขนาด 250 เตียงขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2550

ประชากรตัวอย่าง (Population to be sampled) ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานประจำในห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงพยาบาลขนาด 250 เตียงขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2550 ทำงานในโรงพยาบาลแห่งนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 3 เดือน ไม่รวมหัวหน้าและรองหัวหน้าทั้งหมด 226 คน

การสุ่มตัวอย่าง (Sample Selection) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย^{(42) (43)} คือ

ขั้นที่ 1 เลือกโรงพยาบาลเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงพยาบาลขนาด 250 เตียงขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2550 ทุกโรงพยาบาล

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงพยาบาลเอกชนและจำนวนพยาบาลห้องฉุกเฉินที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ลำดับ	ชื่อโรงพยาบาล	เขต	จำนวน เตียง	จำนวนพยาบาล ห้องฉุกเฉิน
1.	โรงพยาบาลวิภาวดี	จตุจักร	400	9
2.	โรงพยาบาลบางมด	จอมทอง	400	2
3.	โรงพยาบาลบริษัทโรงพยาบาลธนบุรี จำกัด	บางกอกน้อย	435	9
4.	โรงพยาบาลเจ้าพระยา	บางกอกน้อย	400	10
5.	โรงพยาบาลเวชธานี	บางกะปิ	400	9
6.	โรงพยาบาลรามคำแหง	บางกะปิ	315	8
7.	โรงพยาบาลเกษมราษฎร์-บางแค	บางแค	500	8
8.	โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ประชาชื่น	บางซื่อ	300	5
9.	โรงพยาบาลไทยนครินทร์	บางนา	350	14
10.	โรงพยาบาลยันฮี	บางพลัด	400	12
11.	โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน	บางรัก	400	14
12.	โรงพยาบาลหัวเฉียว	ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย	450	11
13.	โรงพยาบาลเปาโลเมโมเรียล	พญาไท	300	7
14.	โรงพยาบาลพญาไท 2	พญาไท	550	27
15.	โรงพยาบาลพญาไท 3	ภาษีเจริญ	300	24
16.	โรงพยาบาลพญาไท 1	ราชเทวี	350	12
17.	โรงพยาบาลบางปะกอก 1	ราชบุรี	250	6
18.	โรงพยาบาลสมิติเวช	วัฒนา	275	13
19.	โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์	วัฒนา	554	26
20.	สมิติเวช ศรีนครินทร์	สวนหลวง	400	10
21.	โรงพยาบาลเซ็นต์หลุยส์	สาทร	315	16
22.	โรงพยาบาลกรุงเทพ	ห้วยขวาง	403	26
รวม				278

หมายเหตุ บางเขตในกรุงเทพมหานครไม่มีโรงพยาบาลเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงพยาบาล
ขนาด 250 เตียงขึ้นไป

ขั้นที่ 2 เขตใดที่มีโรงพยาบาลเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงพยาบาลขนาด 250 เตียงขึ้นไปในปี 2550 มากกว่า 1 โรงพยาบาลการก็จับฉลากเลือกมาเพียง 1 โรงพยาบาลเท่านั้น

ตารางที่ 2 รายชื่อโรงพยาบาลเอกชนและจำนวนพยาบาลห้องฉุกเฉินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ชื่อโรงพยาบาล	เขต	เตียง	จำนวนพยาบาล ห้องฉุกเฉิน ทั้งหมด (คน)
1.	โรงพยาบาลวิภาวดี	จตุจักร	400	9
2.	โรงพยาบาลบางมด	จอมทอง	400	2
3.	โรงพยาบาลบริษัทโรงพยาบาลธนบุรี จำกัด	บางกอกน้อย	435	9
4.	โรงพยาบาลรามคำแหง	บางกะปิ	315	8
5.	โรงพยาบาลเกษมราษฎร์-บางแค	บางแค	500	8
6.	โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ประชาชื่น	บางซื่อ	300	5
7.	โรงพยาบาลไทยนครินทร์	บางนา	350	14
8..	โรงพยาบาลยันฮี	บางพลัด	400	12
9.	โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน	บางรัก	400	14
10.	โรงพยาบาลหัวเฉียว	ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย	450	11
11.	โรงพยาบาลพญาไท 2	พญาไท	550	27
12.	โรงพยาบาลพญาไท 3	ภาษีเจริญ	300	24
13.	โรงพยาบาลพญาไท 1	ราชเทวี	350	12
14.	โรงพยาบาลบางปะกอก 1	ราชบุรี	250	6
15.	โรงพยาบาลสมิติเวช สุขุมวิท	วัฒนา	275	13
16.	สมิติเวช ศรีนครินทร์	สวนหลวง	400	10
17.	โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์	สาทร	315	16
18.	โรงพยาบาลกรุงเทพ	ห้วยขวาง	403	26
	รวม			226

ขนาดตัวอย่าง (Sample Size) คำนวณโดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane)⁽⁴⁴⁾ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานประจำในห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาล

เอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงพยาบาลขนาด 250 เตียงขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2550

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

$$n = \frac{278}{1 + 278(0.05)^2} = 164.01 = 164 \text{ คน}$$

จากจำนวนประชากรทั้งหมด 278 คน คำนวณตัวอย่างประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 164 คน เพื่อให้ครอบคลุมความผิดพลาดจากการไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งคาดว่าจะประมาณ 10% ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่ต้องใช้คือ

$$164 \times \frac{10}{100} = 16.4 = 16 \text{ คน}$$

ดังนั้นจำนวนตัวอย่างที่ต้องใช้คือ $164 + 16 = 180$ คน

ขั้นที่ 3 ตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพทุกคนที่ปฏิบัติงานประจำในห้องฉุกเฉินในโรงพยาบาลแห่งนั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า 3 เดือน (ยกเว้นหัวหน้าและรองหัวหน้า)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด การศึกษาในปัจจุบัน สถานภาพสมรส รายได้ประจำต่อเดือน รายได้พิเศษต่อเดือน โรคประจำตัว ประวัติการใช้ยา/สารเสพติด

ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ครอบครัวต่อเดือน สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความรับผิดชอบต่อครอบครัว

ปัจจัยด้านที่ทำงาน ได้แก่ ระยะเวลาที่ทำงานที่ทำงานในโรงพยาบาลแห่งนี้ จำนวนเตียงของโรงพยาบาล จำนวนชั่วโมงทำงานต่อ 1 เวิร์ จำนวนสถานที่ทำงานในปัจจุบัน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเครียดสวนปรง ชุด 60 ข้อ (Suanprung Stress Test : SPST-60) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ⁽¹³⁾

ส่วนที่ 1 ระดับความไวต่อความเครียด (Sus-60)

ในส่วนนี้ของแบบทดสอบจะช่วยสำรวจชีวิต พฤติกรรมสุขภาพและสิ่งที่จะช่วยในการปรับตัว ซึ่งทำให้เครียดมากขึ้นหรือน้อยลงได้ มีทั้งหมด 12 ข้อให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านแต่ละข้อและประเมินว่า ในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา ข้อความนั้นเกิดขึ้นเสมอ ไม่เคยเกิดขึ้น หรืออยู่ระหว่างนั้น แล้วให้ตัวเลขที่ตรงกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

1 หมายถึง เกิดขึ้นเกือบตลอดเวลา	2 หมายถึง เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
3 หมายถึง เกิดขึ้นเป็นบางครั้งคราว	4 หมายถึง เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง
5 หมายถึง ไม่เคยเกิดขึ้นเลย	

โดยมีเกณฑ์ การให้คะแนนคือ ถ้าตอบ 1 ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบ 2 ให้ 2 คะแนน ถ้าตอบ 5 ให้ 5 คะแนน ยกเว้นข้อ 4, 5 และ 6 การให้คะแนนในข้อที่เลือกตอบจะกลับกันกับข้ออื่น ๆ โดยถ้าตอบ 1 ให้ 5 คะแนน ตอบ 2 ให้ 4 คะแนน ตอบ 5 ให้ 1 คะแนน คะแนนรวมของทั้ง 12 ข้อ จะแบ่งความเครียดออกเป็น 4 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ส่วนที่ 2 ปัจจัยสาเหตุความเครียด

ในส่วนนี้ของแบบสอบถาม จะทำให้ทราบถึงสาเหตุหรือที่มาของความเครียด โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน สาเหตุจากงาน 7 ข้อ สาเหตุจากครอบครัว 4 ข้อ สาเหตุจากเรื่องส่วนตัว 4 ข้อ สาเหตุจากสังคม 2 ข้อ สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม 4 ข้อและสาเหตุจากการเงิน 3 ข้อ รวมทั้งหมด 24 ข้อ ถ้าเหตุการณ์ไหนเกิดขึ้นในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา ให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่า รู้สึกต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไร แล้วให้ทำเครื่องหมายตรงช่องนั้น ถ้าเหตุการณ์ไหนไม่ได้เกิดขึ้น ให้ข้ามไปไม่ต้องตอบ โดย

1 หมายถึง ไม่เครียด	2 หมายถึง รู้สึกเครียดเล็กน้อย
3 หมายถึง รู้สึกเครียดปานกลาง	4 หมายถึง รู้สึกเครียดมาก
5 หมายถึง รู้สึกเครียดมากที่สุด	

คะแนนรวมของแต่ละสาเหตุและคะแนนรวมของทุกสาเหตุ จะทำให้เกิดความเครียดโดยแบ่งระดับความเครียดออกเป็น 4 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ส่วนที่ 3 อาการของความเครียด

แบบทดสอบส่วนนี้จะวัดอาการของความเครียดที่แสดงออก ซึ่งอาการเหล่านี้โดยตัวมันเอง ก็ทำให้เกิดความเครียดได้เช่นกัน ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามมีอาการข้างล่างนี้หนึ่งอาการหรือมากกว่าในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ให้ประเมินระดับความเครียดที่เกิดขึ้น แล้วทำเครื่องหมายตรงช่องนั้น แต่ถ้าเหตุการณ์ข้อไหนไม่เกิดขึ้น ให้ข้ามไปไม่ต้องตอบ โดย

1 หมายถึง ไม่เครียด	2 หมายถึง รู้สึกเครียดเล็กน้อย
3 หมายถึง รู้สึกเครียดปานกลาง	4 หมายถึง รู้สึกเครียดมาก
5 หมายถึง รู้สึกเครียดมากที่สุด	

ตารางที่ 3 เกณฑ์การแบ่งระดับความเครียดของตัวแปรต่าง ๆ ตามคะแนนที่ได้ใน แบบสอบถาม ความเครียดสวนปรง ชุด 60 ข้อ (Suanprung Stress Test : SPST-60)

ตัวแปร	คะแนนของตัวแปรต่าง ๆ แบ่งตามระดับความเครียด			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รุนแรง
ส่วนที่ 1 ความไวต่อความเครียด	0-20	21-26	27-33	>33
ส่วนที่ 2 สาเหตุของความเครียด				
เรื่องงาน	0-15	16-22	23-28	>29
เรื่องส่วนตัว	0-7	8-11	12-15	>16
ครอบครัว	0-1	2-7	8-13	>14
สังคม	0-2	3-5	6-8	>9
สิ่งแวดล้อม	0-2	3-7	8-13	>13
การเงิน	0-4	5-8	9-12	>12
ความเครียดโดยรวมจากทุกสาเหตุ	0-36	37-57	58-79	>79
ส่วนที่ 3 อาการของความเครียด				
ระบบกล้ามเนื้อ	0-4	5-8	9-12	>12
ระบบประสาทพาราซิมพาเทติก	0-1	2-4	5-9	>9
ระบบประสาทซิมพาเทติก	0-1	2-4	5-9	>9
อารมณ์	0-4	5-9	10-16	>16
ความคิด	0-3	4-7	8-11	>11
ต่อมไร้ท่อ	0	1-4	5-9	>9
ระบบภูมิคุ้มกัน	0	1-4	5-10	>10
อาการของความเครียดโดยรวม	0-17	18-36	37-57	>57